

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๓

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นที่วินิจฉัย

- ประเด็นที่ ๑ กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่
- ประเด็นที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
- ประเด็นที่ ๓ ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือไม่
- ประเด็นที่ ๔ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่
- ประเด็นที่ ๕ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคจะต้อง ถูกตัดสิทธิ หรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

ความเห็น

ในประเด็นที่ ๑ กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และประเด็นที่ ๒ การกระทำของผู้ถูกร้องตามคำร้องอยู่ในบังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งสองประเด็นเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน สมควรรวมพิจารณา ทั้งสองประเด็นไปในคราวเดียวกัน ดังนี้

ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่าผู้ร้องเป็นพรรคการเมืองตามความในพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๕ และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปหรือแม้แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐและส่วนของการใช้จ่ายของพรรคการเมือง และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป สืบเนื่องจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๗ (๖๙) เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ได้อนุมัติงบประมาณของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสนับสนุนพรรคผู้ร้องตามโครงการและแผนงานที่เสนอขอรับการสนับสนุนมา จำนวน ๒๑ โครงการ วงเงิน ๖๘,๗๙๘,๔๐๐ บาท ซึ่งในวงเงินจำนวนนี้ได้รวมโครงการและแผนงานการใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ ๔ โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓,๗๙๘,๔๐๐ บาท ประกอบด้วย

(๑) โครงการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลล์บอร์ด) วงเงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐ ป้าย โดยพรรคขอรับการสนับสนุน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) โครงการจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ฟิวเจอร์บอร์ด) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ป้าย วงเงิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยพรรคขอรับการสนับสนุน ๑๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๓) โครงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ พรรคประชาธิปัตย์ขอรับการสนับสนุน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๔) โครงการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์นโยบายและผลงานของพรรคประชาธิปัตย์ พรรคประชาธิปัตย์ขอรับการสนับสนุน ๔,๗๙๘,๔๐๐ บาท พรรคประชาธิปัตย์สมทบ ๑,๒๐๑,๖๐๐ บาท

ต่อมาวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สนับสนุนพรรคผู้ถูกร้องไตรมาสแรก โดยนำฝากเข้าบัญชีพรรคประชาธิปัตย์ (กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง) บัญชีเลขที่ ๐๖๘-๑-๐๓๑๙๙-๙ จำนวนเงิน ๕๕,๗๓๘,๔๐๐ บาท

พรรคผู้ถูกร้องได้มีหนังสือที่ ปชป.๔๘๐๐๐๒๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ เสนอขอปรับปรุงโครงการและแผนงานของพรรคการเมือง ที่เสนอขอรับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๔ วงเงินดำเนินการโครงการและแผนงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว จำนวน ๒ โครงการ คือ โครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๒ โดยโครงการที่ ๑ จัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง “บิลล์บอร์ด” จากที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเดิมจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขอปรับลดลง ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท คงเหลือ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท โครงการที่ ๒ จัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ “ฟิวเจอร์บอร์ด” ได้รับจัดสรรงบประมาณเดิมจำนวน ๑๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขอปรับเพิ่มอีก ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยนำเงินที่ขอปรับลดจำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากโครงการที่ ๑ มาเพิ่มในโครงการที่ ๒ แทน ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีหนังสือเวียน ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๒/ว๑๑๙ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอขอเปลี่ยนแปลงรายการโครงการที่ ๑ และโครงการที่ ๒ เมื่อคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบตามที่พรรคผู้ถูกร้องเสนอแล้ว ฝ่ายเลขานุการฯ ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ลต ๐๔๐๒/๙๐๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ แจ้งพรรคผู้ถูกร้องทราบ ต่อมาพรรคผู้ถูกร้องโดย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพร้อมหลักฐานการใช้จ่ายเงิน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔ โดยมีรายละเอียดโครงการที่ ๑ การจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลล์บอร์ด) และโครงการที่ ๒ การจัดทำแผ่นป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ฟิวเจอร์บอร์ด) รวมอยู่ด้วย

เห็นว่า ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องอยู่ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นใช้บังคับแทน โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ให้ยกเลิก (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีปัญหาต้องพิจารณาว่าจะนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฉบับใดมาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาว่าไม่ดำเนินตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๓ แม้เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้บังคับในภายหลัง แต่ก็มีได้บัญญัติขึ้นเพื่อให้มีผลแตกต่างจนทำให้ไม่เป็นเหตุยุบพรรคการเมืองในเหตุเดียวกันได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ มาใช้ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ได้ในส่วนที่เป็นกฎหมายสารบัญญัติ (ศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักดังกล่าวไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๑๘/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธัมมาธิปไตยและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมชาติไทย) ส่วนกฎหมายที่เป็นวิธีสบัญญัติจะต้องใช้บทกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่า กระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องขอด้วยกฎหมายหรือไม่ ที่ผู้ถูกร้องโต้แย้งว่า คำร้องของผู้ร้องไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องเป็นคดีนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว....” และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าพรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๙๔

ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งต่ออัยการสูงสุด พร้อมด้วยหลักฐานเมื่ออัยการสูงสุดได้รับแจ้งให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควร ก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว....”

จากบทบัญญัติทั้งสองดังกล่าว ย่อมเห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่มีอำนาจทำความเข้าใจให้มีการยุบพรรคการเมือง เพราะเหตุที่ได้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ เป็นอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองเพียงผู้เดียวเท่านั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องปรากฏว่า นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ประธานกรรมการการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองด้วยได้มีความเห็นในการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ มติคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ ให้ยกคำร้องยุบพรรคผู้ถูกร้องทั้งสองข้อกล่าวหา กล่าวคือ

ข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีกล่าวหาว่าพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชโซอะ บีซีเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด เป็นเงินจำนวน ๒๕๘ ล้านบาท โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพรางเพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงินตามที่กฎหมายกำหนดเป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕)

ข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองที่ได้รับสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และถือได้ว่าเป็นการกระทำการขัดต่อกฎหมายเข้าข่ายความผิดตามมาตรา ๙๔ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

การที่นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ ได้มีความเห็นยกคำร้องยุบพรรคผู้ถูกร้องเพราะไม่ได้กระทำความผิดทั้งสองข้อกล่าวหา จึงเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ยุติไปแล้ว แต่นายอภิชาติ

ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองกลับมาเรื่องทั้งสองข้อกล่าวหาดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ในเวลาต่อมาเพื่อขอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและมีการลงมติโดยเสียงข้างมากให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องทั้งที่ไม่มีอำนาจ กรณีจึงถือเป็นการข้ามขั้นตอนและมีได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติไว้ ย่อมส่งผลให้การทำความเข้าใจและการลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องดังกล่าวขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องได้อีก

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ นายประพันธ์ นัยโกวิท เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการการเลือกตั้งได้สั่งการในฐานะประธานกรรมการการเลือกตั้งให้นำความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนชุดที่มีนายอิสระ หลิมศิริวงษ์ เป็นประธานทำการสืบสวนสอบสวนข้อกล่าวหาทั้งสองเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกอบการวินิจฉัยสั่งการและให้นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ และในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งในวันดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากประกอบด้วย นายประพันธ์ นัยโกวิท นายสมชัย จิงประเสริฐ และนางสดศรี สัตยธรรม ได้พิจารณาแล้วเห็นว่านายประพันธ์ นัยโกวิท ผู้สั่งนำความเห็นคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเข้ารับการพิจารณาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งมิใช่ นายทะเบียนพรรคการเมือง ประกอบกับกรณีดังกล่าวนายทะเบียนพรรคการเมืองยังมีได้ให้ความเห็นตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนั้นกรณีที่นายอภิชาติ ลงมติให้ยกคำร้องทั้งสองประเด็นข้อกล่าวหาจึงยังไม่เป็นผลที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองและไม่อาจถือเป็นการวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีได้ เมื่อที่ประชุมโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากพิจารณาแล้วเห็นว่า นายอภิชาติ ยังไม่ได้ทำความเข้าใจในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ประชุมจึงลงมติสั่งการให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียก่อนตามขั้นตอน ดังนั้นการลงมติครั้งที่ ๑๔๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ จึงมิใช่เป็นการลงมติวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแต่เป็นการลงมติให้นายทะเบียนพรรคการเมืองไปดำเนินการสอบสวนพิจารณาเสียใหม่ให้ถูกต้องตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผู้ถูกร้องหยิบยกเอาคำสั่งของนายอภิชาติ ที่ออกความเห็นในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒ ว่าเป็นคำสั่งของนายทะเบียน พรรคการเมืองที่สั่งไม่ยุบพรรคผู้ถูกร้องแล้วนั้น จึงเป็นการรับฟังข้อเท็จจริงที่คลาดเคลื่อนไม่ตรงกับ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ เมื่อที่ประชุมลงมติสั่งการให้นายทะเบียนพรรคการเมืองไปดำเนินการออกความเห็นเสียก่อน เท่ากับนายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่มีความเห็นในเรื่องนี้แต่อย่างใด

ต่อมานายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือนายทะเบียนพรรคการเมือง ทำความเห็นเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้พิจารณาและมีความเห็น โดยเสียงข้างมากกว่า คดีมีมูลทั้งสองข้อกล่าวหาเห็นว่าในข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาค เงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๕๘ ล้านบาท ให้แจ้งต่ออัยการสูงสุดเพื่อยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญให้มีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และในข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีใช้จ่ายเงินกองทุน ฯ จำนวน ๒๙ ล้านบาทไม่ถูกต้องและจัดทำรายงานไม่ถูกต้องตรงความเป็นจริงเห็นควรเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณามีคำสั่งให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับความเห็นของคณะกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังกล่าวข้างต้น นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีบันทึกข้อความ ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๔๐๑ (ผตง)/๑๐๐๖ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ซึ่งถือว่าบันทึกดังกล่าวเป็นความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว โดยนายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นเพิ่มเติมว่า “พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงตามที่คณะทำงาน ของนายทะเบียน ฯ รวบรวมเพิ่มเติมจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน สอบสวนรวบรวมไว้ในเบื้องต้น อาจมีการกระทำผิดตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันควรสู่การพิจารณามติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงให้ เสนอเรื่องนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาด่วนโดยผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้ง” ประธานกรรมการการเลือกตั้งจึงนำความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองและความเห็นของ คณะกรรมการตามคำสั่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเข้าที่ประชุมเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ เมื่อที่ประชุม คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมือง ผลการสอบสวนข้อเท็จจริง ของคณะกรรมการ ตลอดจนพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงมีมติครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ ดังนี้

ข้อกล่าวหาที่ ๑ กรณีกล่าวหาว่าพรรคผู้ถูกร้องรับบริจาคเงินจากบริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน) ผ่านบริษัท เมชโซอะ บีซีเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด เป็นจำนวนเงิน ๒๕๘ ล้านบาท โดยทำสัญญาว่าจ้างทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ตามโครงการต่าง ๆ เป็นนิติกรรมอำพราง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานการรับบริจาคเงินตามที่กฎหมายกำหนดอันอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๖๖ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๙๔ (๓) (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่ออัยการสูงสุด พร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องต่อไป ตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้ใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย และการจัดทำรายงานใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง อันอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำผิดตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และมาตรา ๘๒ และมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องโดยกรรมการการเลือกตั้งเสียงข้างมากให้นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่ออัยการสูงสุด พร้อมด้วยหลักฐาน เพื่อให้อัยการสูงสุด ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคผู้ถูกร้องต่อไป ตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำประเด็นที่นายทะเบียนพรรคการเมืองมีความเห็นกรณีข้อกล่าวหาที่ ๒ กรณีที่ไม่ได้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง (จำนวน ๒๙ ล้านบาท) ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและจัดทำรายงานใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งที่นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอความเห็นในการประชุมครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๓ มาพิจารณาเพิ่มเติมในข้อกล่าวหาที่ ๒ ว่ากรณีต้องตามมาตรา ๙๓ นอกเหนือจากมาตรา ๙๔ และมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ด้วยหรือไม่ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการ

การเลือกตั้งพิจารณาแล้วจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ในการประชุมครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นชอบตามความเห็นของนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยให้นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องด้วยอีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้อง ดังนั้นเห็นว่ากระบวนการยื่นคำร้องขอให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบและข้อกำหนด โดยชอบแล้ว ข้อคัดค้านของผู้ถูกร้องที่โต้แย้งในปัญหาข้อกฎหมายนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไปมีว่าการยื่นคำร้องในกรณีนี้มีได้ดำเนินการภายในระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนดเนื่องจากข้อกล่าวหาตามคำร้องเป็นการกล่าวหาว่าใช้จ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองโดยไม่ถูกต้อง ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ บัญญัติให้ถือว่าค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองถือเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้นต้องร้องคัดค้าน ภายในเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่ปรากฏว่าผู้ร้องดำเนินการเกินกำหนดเวลา ดังกล่าว ถือว่าผู้ร้องมิได้ดำเนินการสอบสวน ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

เห็นว่ามูลคดีนี้เป็นเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่ถูกต้องและการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ซึ่งเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หาใช่เป็นกรณีคัดค้านค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างไม่ ดังนั้น กรณีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ชอบตามคำร้องของผู้ร้อง จึงไม่อยู่ในเงื่อนไขเวลาตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังที่ผู้ถูกร้องโต้แย้ง กรณีที่มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยไม่ชอบ

หรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงนั้น มิได้มีบทบัญญัติกำหนดในเรื่องระยะเวลาไว้ชัดเจนว่าจะให้สิ้นสุดการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกองทุนของพรรคการเมืองเมื่อใด

อนึ่ง เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒ ที่บัญญัติว่า เมื่อมีการกล่าวหาหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยมีเหตุอันสมควร ว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือจะมีผลให้การดำเนินการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือสอบสวนตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เห็นว่า เมื่อความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือเมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งว่าพรรคการเมืองใดปฏิบัติผิดมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และยังคงอยู่ในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบความถูกต้องของการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ แม้จะได้ความว่างการเงินของพรรคผู้ถูกร้องได้ผ่านการตรวจสอบทางบัญชีจากบริษัท สำนักสอบบัญชี ทรัพย์อนันต์ จำกัด ที่คณะกรรมการเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีซึ่งบริษัท สำนักสอบบัญชีทรัพย์อนันต์ จำกัด ได้มีการรับรองความถูกต้องทางหลักบัญชีไว้แล้วก็ตาม แต่ก็เพียงการตรวจสอบหลักฐานทางเอกสารตามมาตรฐานการตรวจสอบทางบัญชีเท่านั้น บริษัท ฯ มิได้มีการตรวจสอบลงรายละเอียดไปถึงว่ามีการดำเนินการจริงหรือไม่รวมถึงการทุจริตในการดำเนินการแต่อย่างใด ข้อคัดค้านของผู้ถูกร้องดังกล่าวในข้อนี้ จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ในประเด็นที่ ๓ ผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ และประเด็นที่ ๔ ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อเท็จจริงเห็นสมควรให้รวมการพิจารณาวินิจฉัยทั้งสองประเด็นไปในคราวเดียวกันดังนี้

เมื่อข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการจัดทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์พรรคของผู้ถูกร้องดำเนินการอยู่ในช่วงการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามที่มีประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๘

กำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ นั้น พรรคผู้ถูกร้องได้มอบหมายให้คณะทำงานยุทธศาสตร์การเลือกตั้ง ซึ่งมีนายชาญชัย อิสระเสนารักษ์ เป็นประธานคณะทำงานรับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์โฆษณาหาเสียง รวมถึงการจัดทำ จัดซื้อ จัดจ้างเกี่ยวกับการทำป้ายหาเสียงของพรรค ได้ความจากนายชาญชัยเบิกความรับว่ามีบุคคล ๒ ราย ที่เข้ามาตกลงรับจ้างทำป้าย ได้แก่ รายนางสาววาสนิ ทองเจือ รับจ้างทำป้ายประชาสัมพันธ์ (ฟิวเจอร์บอร์ด) จำนวน ๕๐,๐๐๐ ป้าย ในวงเงิน ๙ ล้านบาท และ บริษัท เมชโซอะ บีซิเนส แอนด์ ครีเอชั่น จำกัด โดยนายประจวบ หรือคณาปติ สังขวา เป็นผู้จัดการบริษัท รับงานป้ายผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจำนวน ๙๑,๕๐๐ ป้าย เป็นเงิน ๒๒,๔๑๗,๕๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑,๕๖๙,๒๒๕ บาท รวมเป็นเงิน ๒๓,๙๘๖,๗๒๕ บาท เนื่องจากเป็นการสั่งจ้างรวมค่าแรงงานและวัสดุ พรรคผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินจึงต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ร้อยละ ๓ ของเงิน ๒๓,๙๘๖,๗๒๕ บาท ภาษีเป็นเงิน ๖๗๒,๕๒๕ บาท หักแล้วคงเหลือค่าจ้าง ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท ตามใบสำคัญรับเงินเอกสารแนบท้ายบันทึกคำให้การของนายชาญชัย หมายเลข ๒๐ การรับงานทำป้ายทั้งสองรายดังกล่าวนี้มีการส่งมอบงานและตรวจสอบความถูกต้องแล้วพรรคผู้ถูกร้องจึงดำเนินการชำระค่าจัดทำป้ายให้เป็นที่เรียบร้อยแล้วปรากฏตามสำเนาเช็คเอกสารแนบท้ายบันทึกคำให้การ นายชาญชัย หมายเลข ๒๑

เฉพาะรายบริษัท เมชโซอะ ฯ พรรคผู้ถูกร้องได้ส่งจ่ายเช็คขีดคร่อมระบุชื่อบริษัท เมชโซอะ ฯ เป็นผู้รับเงินจำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท โดยส่งจ่ายบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของพรรคธนาคารกรุงไทย สาขาซอยกระทรวงการคลัง เลขบัญชีที่ ๐๖๘-๖-๐๐๒๕๔-๗ เห็นว่าที่ นายชาญชัย เบิกความดังกล่าวตรงกับหลักฐานใบเสร็จรับเงินที่บริษัท เมชโซอะ ฯ ได้ออกหลักฐานสำคัญใบเสร็จรับเงินให้กับพรรคผู้ถูกร้อง เพื่อเป็นหลักฐานว่าบริษัทได้รับเงินค่าจ้างทำป้ายดังกล่าว ดังนั้น เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานค่าใช้จ่ายเงินสนับสนุนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๘ ที่พรรคผู้ถูกร้องรายงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้ง ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตั้งบริษัท สำนักสอบบัญชีทรัพย์อนันต์ จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีที่พรรคผู้ถูกร้องรายงานมาดังกล่าว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าทางระบบเอกสารพรรคผู้ถูกร้องได้จัดทำงบการเงินและรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับ การจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๘ โดยมีหลักฐานการจ่ายเงินครบถ้วนทุกรายการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งเป็นการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีเป็นหลัก มิได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่ามีการดำเนินการจัดทำป้ายจริงตามที่ได้แสดงหลักฐานการใช้จ่ายหรือไม่

กรณีจึงมีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า เมื่อบริษัท เมชโซอะ ๑ รับเงินจากพรรคผู้ถูกร้องเป็นค่าทำป้ายแล้ว บริษัท เมชโซอะ ๑ ได้ทำป้ายให้กับพรรคผู้ถูกร้องจริงหรือไม่ เห็นว่า ในการตกลงทำป้ายนั้นมีคู่กรณีอยู่ ๒ ฝ่าย คือ พรรคผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างและบริษัท เมชโซอะ ๑ เป็นผู้รับจ้าง เมื่อทางไตสวนไต่ความจากพรรคผู้ถูกร้องยืนยันว่าจ้างบริษัท เมชโซอะ ๑ เป็นผู้จัดทำป้าย แต่ทางผู้ร้องได้นำนายประจวบ สังขว ผู้จัดการบริษัท เมชโซอะ ๑ เบิกความโดย นายประจวบ ยืนยันว่าบริษัทได้รับเงินจำนวน ๒๓ ล้านบาทเศษจากพรรคผู้ถูกร้องจริง แต่มิได้เอาไปทำป้ายให้พรรคผู้ถูกร้องแต่อย่างใด เมื่อบริษัทรับเงินมาจากพรรคผู้ถูกร้อง วันรุ่งขึ้นก็โอนไปให้บุคคลอื่นตามที่นายธงชัย คลศรีชัย หรือนายทีซีสั่งให้โอนเงินจากบริษัทเข้าบัญชีบุคคลในกลุ่มเครือญาติของนายธงชัย แทนนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่ต่างฝ่ายต่างอ้างขัดแย้งไม่ตรงกัน เห็นว่า นายประจวบ สังขว ในฐานะผู้จัดการบริษัท เมชโซอะ ๑ ซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลได้เคยให้การในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ ตั้งแต่ในชั้นกรมสอบสวนคดีพิเศษรายละเอียดปรากฏตามคำให้การลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ ต่อมาให้การเพิ่มเติมอีกในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๒ ต่อมาในชั้นคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบ สังขว ได้ให้การในเรื่องทำนองเดียวกันนี้อีกเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามคำให้การลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ก็ยืนยันในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ และเมื่อนายประจวบ สังขว มาเบิกความในชั้นพิจารณาของศาล นายประจวบ สังขว ก็ยืนยันถ้อยคำที่ตนได้ให้การไว้เช่นเดิมทุกประการ นายประจวบ สังขว เป็นพยานสำคัญในคดีเพราะรู้เห็นเกี่ยวข้องกับการทำป้ายโฆษณาเมื่อนายประจวบ สังขว ยืนยันหนักแน่นว่าเงินที่รับจากพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้เอาไปทำป้ายตามที่ผู้ถูกร้องว่าจ้าง ข้อเท็จจริงในเรื่องเงินค่าทำป้ายจำนวน ๒๓ ล้านบาทเศษ ที่พรรคผู้ถูกร้องจ่ายให้บริษัท เมชโซอะ ๑ เป็นค่าจ้างทำป้ายนั้นเป็นแต่เพียงอาศัยบริษัท เมชโซอะ ๑ เป็นทางผ่านเพื่อนำเงินที่เบิกจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของรัฐหมุนเวียนถ่ายเทไปสู่ประโยชน์ของกลุ่มบุคคลอื่นอันเป็นพฤติการณ์ในทางทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง เห็นว่านอกจากคำเบิกความของนายประจวบ มีน้ำหนักและเหตุผลน่าเชื่อถือแล้วยังมีพยานหลักฐานทั้งพยานเอกสารและพยานบุคคลอื่นเจือสมคำเบิกความของนายประจวบ สังขว อีกด้วยดังจะได้ยกเหตุผลอธิบายประกอบดังนี้

ประการแรก เมื่อพิจารณาถ้อยคำพยานปากนางสาววาสิณี ทองเจือ ผู้รับจ้างทำป้ายฟิวเจอร์บอร์ดจากผู้ถูกร้องอีกรายที่ให้การยืนยันว่าพรรคผู้ถูกร้องได้ว่าจ้างนางสาววาสิณีในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเจือสมกับนายประจวบ สังขว ที่ให้การว่าได้รับการติดต่อให้ทำป้ายในช่วงเดือนพฤศจิกายน

พ.ศ. ๒๕๕๗ เช่นเดียวกัน โดยนางสาววาคินียืนยันว่าเป็นการจ้างเหมารวมซึ่งนางสาววาคินีได้เอาไปให้ผู้รับจ้างรายอื่นรับจ้างช่วงทำต่อ โดยนายธงชัย คลศรีชัย เป็นผู้ชำระเงินสดให้นางสาววาคินี และต่อมาเมื่อนางสาววาคินีได้จัดทำป้ายเสร็จก็ได้มีการส่งมอบป้ายในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ ในส่วนการว่าจ้างบริษัท เมชโซอะ ฯ ให้จัดทำป้าย นายประจวบ สังขาว ยืนยันว่าได้ส่งมอบป้ายไปก่อนที่พรรคผู้ถูกร้องจะได้ส่งจ่ายเช็ควันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘ เป็นค่าทำป้าย และให้บริษัท เมชโซอะ ฯ ออกใบเสร็จรับเงินให้เพื่อนำไปเป็นหลักฐานการแสดงการใช้จ่ายเงินต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง นายประจวบ สังขาว ให้การว่าเงินค่าทำป้ายที่นายประจวบ สังขาว ดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นการนำเงินบางส่วนของบริษัท ทีพีไอ ฯ ที่โอนให้บริษัท เมชโซอะ ฯ ตามที่ได้มีการตกลงทำสัญญาว่าจ้างโฆษณาอันเป็นนิติกรรมอำพรางที่บริษัท ทีพีไอ ฯ อาศัยบริษัท เมชโซอะ ฯ เป็นตัวรับเงินค่าจ้างและให้บริษัท เมชโซอะ ฯ ผ่านเงินไปให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ตามที่นายธงชัย คลศรีชัย เป็นผู้สั่ง จากข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ จึงน่าจะเชื่อได้ว่า พรรคผู้ถูกร้องใช้เงินจากแหล่งอื่นมาดำเนินการจัดทำป้ายฟิวเจอร์บอร์ดไปก่อนแล้วจึงมาทำหลักฐานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในภายหลังเช่นนี้ ถือว่า พรรคผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ

ประการที่สอง เมื่อตรวจสอบหลักฐานเส้นทางการโอนเงินจากบริษัท เมชโซอะ ฯ ตามที่นายประจวบ สังขาว ให้การพาดพิงถึงกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ปรากฏว่า เมื่อพรรคผู้ถูกร้องจ่ายเงินที่อ้างว่าเป็นค่าทำป้ายให้บริษัท เมชโซอะ ฯ จำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท โดยสั่งจ่ายเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัท เมชโซอะ ฯ นำเข้าบัญชีของบริษัท เมชโซอะ ฯ ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขารังสิต ในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘ พบว่ามีการทำธุรกรรมโอนเงินออกจากบัญชีบริษัท เมชโซอะ ฯ ในวันที่รุ่งขึ้นคือวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๘ ไปยังกลุ่มบุคคลของนายประจวบ สังขาว และนายธงชัย คลศรีชัย โดยไม่มีมูลหนี้ต่อกัน ประกอบกับพยานบุคคลจำนวนหลายปากที่อยู่ในกลุ่มของนายประจวบ สังขาว ซึ่งเกี่ยวพันเป็นญาติกับนายประจวบต่างให้การสอดคล้องกันว่าเมื่อนายประจวบ สังขาว โอนเงินเข้าบัญชีแล้ว ก็ถอนคืนให้นายประจวบ สังขาว และนายประจวบ สังขาว ก็นำเงินสดดังกล่าวไปส่งมอบให้กับนายธงชัย คลศรีชัย อันเป็นพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางพิรุช โดยเฉพาะการโอนเงินจากบริษัท เมชโซอะ ฯ ไปให้กลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดกับ นายธงชัย คลศรีชัย เช่น นายโชคชัย คลศรีชัย พี่ชายนายธงชัย คลศรีชัย นางสาวสิรินารถ นารถเสวี นางสาวเขมรภัฏฐ์ ชัยอริยพงษ์ นางสาวพิมพ์ชนก ชีวะวรรณันท์ นางสาวเบญจวรรณ สุนทรอมรรัตน์ เป็นต้น ซึ่งบุคคล

ดังกล่าว เป็นเจ้าหน้าที่ของบริษัท อูสาโท จำกัด ที่นายโชคชัยและนายธงชัย คลศรีชัย เป็นเจ้าของบริษัทนี้ โดยที่บริษัท เมชไซอะ ฯ ไม่มีหนี้สินใด ๆ กับบุคคลเหล่านั้น ทั้งการโอนให้บุคคลดังกล่าวก็โอนให้เพียงคนละ ๑,๙๐๐,๐๐๐ บาท เท่า ๆ กัน ล้วนส่อเจตนาเป็นพิธีที่ไม่ต้องรายงานธุรกรรมทางการเงินแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ง. ตามระเบียบของทางราชการ ส่วนกรณีที่นายธงชัย คลศรีชัย ชี้แจงว่าเงินที่ได้รับโอนจาก นายประจวบ สังขว เป็นเงินค่ารับช่วงงานโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กับบริษัท ทีพีไอ ฯ จากนายประจวบ สังขว รวมจำนวน ๒๓,๓๗๕,๐๐๐ บาท โดยนายประจวบ สังขว จ่ายค่าจ้างให้ ๒ งวด งวดแรกเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ จำนวน ๑๓,๗๒๘,๐๐๐ บาท นายประจวบ สังขว นำเช็คมามอบให้ในจำนวนดังกล่าวแล้ว นายธงชัย คลศรีชัย นำเช็คที่ได้รับดังกล่าวโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนางศิริลักษณ์ ไม้ไทย เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยระบุว่าเป็นการชำระหนี้ที่นายโชคชัย คลศรีชัย ยืมเงินไปจากนางศิริลักษณ์ ไม้ไทย งวดที่ ๒ ได้สั่งให้นายประจวบ สังขว โอนเข้าบัญชีบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น รวม ๙,๕๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ แล้วนายธงชัย คลศรีชัย ได้ขอให้เจ้าของบัญชีถอนเงินให้ทั้งหมดทันที โดยได้มอบหมายให้นายนพคุณ อ่วมแจ้ง นำไปชำระแก่ผู้จำหน่ายของชำร่วยและสาเหตุที่ต้องโอนเงินดังกล่าวชำระหนี้บุคคลดังกล่าวทันที นายธงชัย คลศรีชัย ระบุว่า เนื่องจากเป็นหนี้แก่บุคคลหลายรายและถูกฟ้องเป็นคดีแพ่งและศาลแพ่งพิพากษาให้ชำระเงิน ๑๖,๐๗๖,๒๑๙.๑๓ บาท นั้น เห็นว่า คำชี้แจงนายธงชัย คลศรีชัย มีข้อพิรุชและขัดแย้งกันไม่น่าเชื่อ เพราะนายประจวบ สังขว ไม่เคยให้การตอนใดว่าได้เคยแบ่งงานที่ได้รับ การว่าจ้างจากบริษัท ทีพีไอ ฯ ให้แก่นายธงชัย คลศรีชัย เลย เป็นเรื่องที่นายธงชัย คลศรีชัย กล่าวอ้างขึ้นเองทั้งเรื่องที่นายธงชัย คลศรีชัย ให้นายประจวบ สังขว โอนเงินค่าจ้างงวดที่ ๒ ผ่านบัญชีบุคคลต่าง ๆ แล้วให้บุคคลดังกล่าวถอนเงินสดมาให้ เพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องถูกยึดทรัพย์บังคับคดีแพ่งแล้วเหตุใดนายธงชัย คลศรีชัย จึงได้นำเช็คค่าจ้างงวดแรกซึ่งมีจำนวนถึง ๑๓,๗๒๘,๐๐๐ บาท เข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนางศิริลักษณ์ ไม้ไทย โดยอ้างว่าชำระหนี้ ทั้งที่การโอนดังกล่าวน่าจะง่ายต่อการตรวจสอบทางบัญชีเพื่อถูกยึดทรัพย์ชำระหนี้คดีแพ่งได้มากกว่าการที่ให้นายประจวบ สังขว โอนเงินเข้าบัญชีบุคคลอื่นดังกล่าวข้างต้น

ประการที่สาม เห็นว่าการจัดทำป้ายที่พรรคผู้ถูกร้องดำเนินการนั้น ทางไต่สวนผู้ถูกร้องยอมรับว่ามีการจัดทำป้ายหาเสียงของพรรคผู้ถูกร้องดังกล่าวก่อนหน้าที่จะมีการขออนุมัติคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อปรับปรุงโครงการเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งผู้ถูกร้องอ้างว่า

เป็นแนวทางปฏิบัติตามปกติที่จะต้องรีบดำเนินการไปก่อนให้ทันกับระยะเวลาในการหาเสียงก่อนการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ หากรอการอนุมัติของคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองก็อาจไม่ทันกาล ทั้งโครงการที่ทำก็อยู่ในแผนงานของโครงการที่ได้รับอนุมัติมาแต่เริ่มแรกแล้ว เพียงแต่มีการขอปรับปรุงในแผนงานเดิมนั้น จึงมิใช่การปฏิบัติที่ผิดระเบียบและถ้าหากคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่อนุมัติในแผนงานที่ขอปรับปรุง มีผลเพียงให้พรรคผู้ถูกร้องคืนเงินที่ทำไปแล้วแก่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเท่านั้น เห็นว่า ข้อต่อสู้นี้ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๗ และประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มีเจตนารมณ์ที่ควบคุมให้การจัดทำโครงการเลือกตั้งและการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองให้เป็นไปโดยโปร่งใส สามารถนำอุดมการณ์ทางการเมืองไปเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติประชาชน หากปล่อยให้แต่ละพรรคการเมืองดำเนินการโครงการและใช้จ่ายเงินอย่างอิสระโดยไม่มีการควบคุมแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดการแข่งขันกันโดยไม่เป็นธรรมและมีการเอาเปรียบกัน ดังนั้น การที่พรรคผู้ถูกร้องดำเนินโครงการและใช้จ่ายเงินไปก่อนที่ได้รับอนุมัติเงินในวงเงินดังกล่าว ถือเป็นค่าใช้จ่ายไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ นอกจากนี้ การที่พรรคผู้ถูกร้องขอปรับปรุงโครงการในวงเงินที่ได้รับอนุมัติแล้วนี้ กลับเห็นว่าเป็นพฤติการณ์ที่กลุ่มบุคคลในพรรคผู้ถูกร้องดำเนินการเพื่อมุ่งหวังที่จะนำเงินกองทุนของรัฐถ่ายเทเข้าบริษัท เมชชีอะ ๓ ก่อน เนื่องจากบริษัทได้มีผลงานการทำป้ายหาเสียง (ฟิวเจอร์บอร์ด) ไปก่อนแล้ว หากไม่ปรับปรุงโครงการจากการทำป้ายประชาสัมพันธ์ริมทางหลวง (บิลล์บอร์ด) มาเป็นฟิวเจอร์บอร์ดแล้วก็จะไม่สอดคล้องกับผลงานที่ได้ทำไปและไม่อาจหาหลักฐานการใช้จ่ายเงินมาแสดงได้ ดังนั้น การกำหนดให้ปรับปรุงแผนงานจากบิลล์บอร์ดมาเป็นฟิวเจอร์บอร์ดพร้อมโยกเงินงบประมาณมาใช้กับฟิวเจอร์บอร์ดแทนและให้บริษัท เมชชีอะ ๓ เป็นผู้รับงานนี้ก็ง่ายต่อการควบคุมการเปลี่ยนถ่ายเงินไปสู่กลุ่มบุคคลในพรรคผู้ถูกร้อง พฤติการณ์ดังกล่าวมีวิธีการคล้ายคลึงสามารถเชื่อมโยงไปถึงกรณีของบริษัท ทีพีไอ ๓ ผ่านเงินไปบริษัท เมชชีอะ ๓ โดยทำสัญญาจ้างโฆษณาอำพรางขึ้นในลักษณะเดียวกันนี้ตรงตามที่นายประจวบ สังขาว ให้การและเห็นว่ามียาละเอียดสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ส่อเจตนาไม่สุจริตและเป็นการดำเนินงานที่ไม่โปร่งใส ซึ่งถ้าหากพรรคผู้ถูกร้องได้ใช้เงินตรงจ่ายของพรรคโดยวิธีการที่ถูกต้องดำเนินการทำป้ายโฆษณาหาเสียงไปก่อนการขออนุมัติเปลี่ยนแปลงโครงการก็น่าจะระบุให้ชัดเจนว่าเอาเงินของพรรคส่วนใดไปจัดทำและเมื่อได้รับเงินกองทุนสนับสนุนพรรคการเมืองจากรัฐคืนมาก็นำไปใช้คืนเงินที่ตรงจ่ายให้เห็นที่ไปที่มา โดยถูกต้องเช่นนี้ก็ไม่น่าจะมีปัญหาใด ๆ เพราะเป็นการดำเนินงานโดยโปร่งใสสามารถให้ทุกฝ่าย

ตรวจสอบได้ แต่ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่าเงินสนับสนุนพรรคการเมืองที่พรรคผู้ถูกร้องได้รับหมุนเวียนเปลี่ยนถ่ายไปอยู่ในกลุ่มบุคคลอื่นดังกล่าวข้างต้นโดยมีเงื่อนไขข้ออ้างจึงสื่อความเป็นพิรุณไม่โปร่งใสและผู้ถูกร้องก็ไม่ได้นำสืบหักล้างถึงเส้นทางการเงินดังกล่าวเพียงแต่ปฏิเสธลอย ๆ พร้อมกับอ้างว่าเป็นเรื่องของบริษัท เมชโซอะ ฯ ที่ได้รับเงินจากพรรคผู้ถูกร้องแล้วจะไปดำเนินการอย่างไรเป็นเรื่องของบริษัท ไม่เกี่ยวกับพรรคผู้ถูกร้อง ส่วนนายธงชัย คลศรีชัย พรรคผู้ถูกร้องปฏิเสธว่าไม่ได้มีตำแหน่งใด ๆ ในพรรคและพรรคไม่เคยมอบหมายให้นายธงชัย คลศรีชัย เข้าไปทำงานเกี่ยวกับป้ายหาเสียงของพรรคแต่อย่างใด เห็นว่าทางไต่สวนได้ความว่านายธงชัย คลศรีชัย เกี่ยวพันเป็นญาติลูกพี่ลูกน้องกับนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ เลขาธิการพรรคในขณะนั้น นางสาววาสิณี กิติ นายประจวบ สังขวาก็ดี ต่างก็พูดถึงบทบาทความเกี่ยวข้องของนายธงชัย คลศรีชัย ที่ได้สั่งการให้บุคคลทั้งสองดำเนินการในเรื่องการจัดทำป้ายในเรื่องการจ่ายเงินรับเงินค่าทำป้ายและโอนเงินจากบริษัท เมชโซอะ ฯ ไปให้กลุ่มบุคคลต่าง ๆ นายประจวบพยานก็ยืนยันว่านายธงชัย คลศรีชัย เป็นคนสั่งการเช่นนี้และพยานมีโอกาสพบนายธงชัย และนายประดิษฐ์ ณ ที่ทำงานพรรคผู้ถูกร้องหลายครั้งในช่วงไปติดต่อรับงานทำป้าย ล้วนแต่เป็นเหตุผลเชื่อมโยงให้เห็นว่านายประดิษฐ์ ผู้บริหารพรรคผู้ถูกร้องต้องมีส่วนรับทราบหรือรู้เห็นการทำงานของนายธงชัยอยู่บ้าง จึงได้เชิญให้นายธงชัยเป็นตัวแทนในการรับเงินและผลประโยชน์แทนพรรคผู้ถูกร้อง

เมื่อข้อเท็จจริงได้ความจากนายประจวบ สังขวา ประกอบพยานบุคคลอื่นและพยานเอกสารในสำนวนฟังได้ว่าเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจำนวน ๒๓,๓๑๔,๒๐๐ บาท ที่พรรคผู้ถูกร้องจ่ายให้บริษัท เมชโซอะ ฯ เป็นค่าจ้างทำป้ายโดยที่บริษัท เมชโซอะ ฯ ไม่ได้ทำป้ายให้ตามที่พรรคผู้ถูกร้องว่าจ้างจริง จึงถือว่าผู้ถูกร้องใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่เป็นไปตามโครงการที่ได้รับอนุมัติและการที่ผู้ถูกร้องรายงานการใช้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวโดยใช้เอกสารหลักฐานที่บริษัท เมชโซอะ ฯ ทำขึ้นยอมเป็นเอกสารที่ไม่ถูกต้อง เมื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ย่อมมีผลให้รายงานดังกล่าวเป็นรายงานเท็จหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงด้วย ดังเหตุผลที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นอันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยกรณีที่พรรคผู้ถูกร้องว่าจ้างนางสาววาสิณี ทองเจือ ทำป้ายและผู้ถูกร้องได้จ่ายเงินจากงบประมาณในโครงการให้แก่นางสาววาสิณี ทองเจือ ไปแล้วนั้นเป็นการปฏิบัติขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอีกหรือไม่

ในประเด็นที่ ๕ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้อง หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค จะต้องถูกตัดสิทธิ หรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ เรื่อง การแก้ไขประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ อย่างไร

เห็นว่า มูลคดีนี้เกิดขึ้นในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีผลใช้บังคับ แม้ต่อมาได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และมีผลให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วก็ตาม การพิจารณาถึงสภาพการบังคับยอมต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกร้องมากที่สุดมาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ จึงเห็นว่าการกระทำของพรรคผู้ถูกร้องเป็นเรื่องการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่ถูกต้องและการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการเลือกตั้งไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และในมาตรา ๖๙ กรณีที่พรรคการเมืองที่ถูกยุบไปเพราะกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป แต่ไม่เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองได้ ซึ่งเห็นว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๖๙ มีสภาพบังคับที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของพรรคการเมืองและบุคคลในการแสดงออกทางการเมืองที่เป็นคุณกว่าที่จะใช้บังคับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ ประกอบมาตรา ๙๓ ในกรณีที่ต้องยุบพรรคการเมืองเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ และปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วม รู้เห็น หรือ

ปล่อยปลະละเลยหรือทราบถึงการกระทำดังกล่าวแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขการกระทำดังกล่าว จะต้องสั่ง
ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๙๘
จึงต้องตีความโดยเคร่งครัดเพื่อให้สิทธิเสรีภาพดังกล่าวได้รับผลกระทบกระเทือนน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น
แก่กรณี ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗
และมาตรา ๒๙ จึงเห็นสมควรนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ ประกอบมาตรา ๖๙ มาใช้บังคับแก่กรณีนี้และไม่อาจนำ
ประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ฯ ฉบับที่ ๒๗ ข้อ ๓ มาพิจารณาเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
กรรมการบริหารพรรคการเมืองดังกล่าวได้เช่นกันเพราะเมื่อพิจารณาเหตุแห่งการยุบพรรค
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๖ (๑) (๒) (๓)
(๔) เป็นการกระทำต้องห้าม ส่วนมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เป็นกรณีที่ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่
กฎหมายกำหนด มิใช่เป็นข้อห้ามมิให้กระทำการแต่อย่างใดและการกระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๖๖
เป็นการกระทำที่มีความร้ายแรงหรือปฏิเสธต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข เมื่อกรณีนี้มีความเห็นให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม
มาตรา ๖๒ จึงไม่อาจนำประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๒๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ข้อ ๓ มาใช้บังคับกับกรณีนี้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๙
และให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่
หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่
ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองต้องยุบไป คำขออื่นของผู้ร้อง
นอกจากนี้ให้ยก

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ